

JAAERVERSLAG

1982

STICHTING
NEDERLANDS
ROEP
MUSEUM

JAARVERSLAG 1982

Deze verslag wordt u aangeboden als een overzicht van de werkzaamheden van het museum in 1982. Het is bedoeld als een hulpmiddel voor de leden van de Stichting Nederlands Omroepmuseum.

In 1982 werd er veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de tentoonstelling 'De Nederlandse Omroep 1945-1980'. Dit was een belangrijk onderdeel van de activiteiten van het museum in dat jaar.

De tentoonstelling werd op 15 september 1982 geopend in de zaal van het museum. Het was een succesvolle afsluiting van de voorbereidende werkzaamheden van het museum.

Naast de tentoonstelling werden er ook andere activiteiten georganiseerd, zoals lezingen en workshops. Dit was een belangrijk onderdeel van de activiteiten van het museum in 1982.

Dank u voor uw bijdrage aan het museum.

STICHTING NEDERLANDS OMROEPMUSEUM

Secretariaat:
G.H. van Beek
Wernerlaan 20
1213 AT HILVERSUM

INLEIDING JAARVERSLAG OMROEPMUSEUM

"Met een licht gevoel van spanning legt het bestuur van de Stichting Nederlands Omroepmuseum dit vijfde jaarverslag aan geïnteresseerden voor".

Met deze woorden werd het jaarverslag 1981 ingeleid. Nu het zesde rapport wordt aangeboden moeten we constateren, dat de spanning is gebleven en het enthousiasme is gegroeid.

In 1982 werd veel werk verzet waardoor begin 1983, al is het dan provisorisch, een echt museum werd geopend en een stevig beleidsplan op tafel kon worden gelegd. Het museum kreeg, om zo te zeggen, een fundament en een dak. En dat maakt het werk in veel opzichten tastbaarder en makkelijker. Vandaar het enthousiasme !

En waarom dan de spanning bleef ? Omdat het opstellen van een beleidsplan nog niet de zekerheid biedt dat dit kan worden gerealiseerd. De ongetwijfeld aanwezige belangstelling van overheid en omroepbestuurders moet nog in daden worden omgezet. Tegen de achtergrond van aangekondigde bezuinigingen houd je soms het hart vast.

Maar toch: we geven de hoop niet op dat het mogelijk is om het verleden van de omroep als cultuurbepalende- en cultuurdragende organisatie in ons land herkenbare vorm te geven voor de huidige en komende generatie. Juist niet op het moment dat het bestel in zijn huidige vorm geschiedenis dreigt te worden en dus ook al materiaal voor ons museum wordt.

Bedankt voor ieders aandacht.

Mr. B.A. Schmitz
Voorzitter

RAAD VAN TOEZICHT

De noodzaak om eerst een Beleidsplan te hebben voltooid voor aler een vruchtbare gedachtenwisseling kon plaatsvinden was aanleiding dat de jaarlijkse ontmoeting van de Raad van Toezicht met ons bestuur pas op 29 november kon plaatsvinden.

De samenstelling van de Raad beperkt zich nog tot de NOS in de persoon van haar voorzitter Mr. Erik Jurgens, die als zijn adviseur de Algemeen Secretaris van de NOS, Mr. P.W. van Willigen heeft aangewezen.

In de eerdergenoemde vergadering was het bestuur vertegenwoordigd door de heren Schmitz, Van Beek en Lugtenburg.

Pièce de résistance van deze vergadering was het Beleidsplan zoals dit kort tevoren was gereed gekomen met daarin als centraal vraagstuk de toekomstige financiering welke de exploitatie van het museum mogelijk moet maken. Daarbij werd eraan herinnerd dat destijds, in de periode dat mevrouw Gardeniers Minister van CRM was, bij haar gedachten leefden om een subsidie-mogelijkheid analoog aan het Filmmuseum te realiseren. Enige logica kon aan deze gedachte niet ontzegd worden omdat hier niet expliciet een omroepbelang maar een nationaal belang in het geding is.

Vastgesteld werd dat in het komende jaar de plannen aan het NOS-bestuur zouden moeten worden voorgelegd.

Andere onderwerpen van gesprek waren het Jaarverslag 1981 en het voorstel om in het begin van 1983 met een bescheiden tentoonstelling het bestaan van het museum in een reëel pand, te weten het Melkpad 34, tot uitdrukking te brengen.

In de loop van het jaar werden ook formele contacten onderhouden naast de regelmatige informatie van de Raad door middel van de besluitenlijsten van de bestuursvergaderingen.

HET BESTUUR

De samenstelling van het bestuur in dit verslagjaar was als volgt:

Mr. B.A. Schmitz	voorzitter
J.W. Verbeek	vice-voorzitter
G.H. van Beek	secretaris
Mr. Drs. A.W.W. v.d. Bos	lid
G. Lugtenburg	lid

Met ingang van 29 oktober kon aan het bestuur als adjunct secretaris toegevoegd worden Mevr. Drs. Th.C. Bruggeling, dankzij de welwillende medewerking van de Directie van het Facilitair Bedrijf van de NOS;

De vergaderingen werden in de regel bijgewoond door de heer C. van Driel als technisch adviseur.

Het bestuur kwam vijf maal voltallig in vergadering bijeen, respectievelijk op de data 13 januari, 3 mei, 13 oktober, 29 oktober en 14 december.

Los hiervan vonden informele besprekingen met name tussen de voorzitter en de secretaris plaats.

Tot de hoofdpunten van discussie behoorden het vaststellen van een Beleidsplan waarvan de voorbereiding reeds in de vorige jaren was begonnen. Ook het huisvestingsvraagstuk, dat als een der belangrijkste vraagstukken werd gezien, genoot de nodige aandacht terwijl voorts op het gebied van de personeelsvoorziening regelmatig aan nieuwe situaties het hoofd moest worden geboden.

ALGEMENE ADVISEURS

Van de twee algemene adviseurs die het bestuur terzijde staan, de heren E.A. Schüttenhelm en Erik de Vries, was eerstgenoemde niet langer beschikbaar wegens vestiging buitenlands.

C.C.T.

De Commissie Collectie Techniek (C.C.T.) ontplooide grote activiteit in dit verslagjaar.

De commissie bestond uit de heren Ir. S.J. Noteboom (voorzitter), H. Dorrenboom, J. Pluijgers, C.G. Polderman, W.J.J. Rothermund en mevrouw Drs. Th.C. Bruggeling (secretaris).

De heer C.G. Polderman verliet per 1 oktober de commissie teneinde de gemeente Hilversum als wethouder te gaan dienen. Zijn plaats werd ingenomen door de heer H.H. Heuts op uitnodiging van de commissie. In zijn vergadering besloot het museumbestuur om de heer A.R. Woudsma als deskundige op het gebied van consumenten-apparatuur in de commissie te benoemen.

Weliswaar is de doelstelling van de commissie in beginsel om de heer Van Driel ter zijde te staan bij het beoordelen van de historische waarde van aangeboden en aanwezige apparatuur resp. de completering van de collecties, maar dankzij het enthousiasme van haar leden kon tijdens de periode in het verslagjaar, dat de heer Van Driel wegens ziekte afwezig was, de hulp van deze leden worden ingeroepen.

Een belangrijke activiteit betrof de opstelling van tabellen voor de rubricering ten behoeve van de selectie van het omroepmuseummateriaal en voorts het bevorderen van de inrichting van het pand Melkpad 34.

Bij diverse gelegenheden werden door de commissie zaken onder de aandacht gebracht van het museumbestuur hetgeen een stimulerende invloed had.

WERKBESPREKINGEN

In de loop van het verslagjaar bleek het gewenst tot regelmatige besprekingen te komen tussen diegenen die bij de uitvoerende werkzaamheden van het museum betrokken zijn. Dit hield in dat vanaf half juli regelmatig een bijeenkomst werd gehouden onder leiding van mevrouw Bruggeling met de heren Van Driel en Woudsma terwijl mevrouw G.H.M. van den Berg-Krusemeijer, secretaresse van de afdeling Persvoorlichting van de NOS, daarbij de verslaglegging verzorgde. In dit overleg kwam in het bijzonder de uitvoering van de plannen ten aanzien van de inrichting van de tentoonstelling van het Melkpad concreet aan de orde.

HET BELEIDSPLAN

In de bestuursvergadering van 29 oktober werd het Beleidsplan definitief goedgekeurd zij het na het aanbrengen van een aantal wijzigingen en aanvullingen. Dit belangrijke document werd samengesteld door mevrouw Bruggeling op basis van eerder ingediende stukken en aan de hand van het ontwerp zoals dat is opgesteld in het overleg tussen Rijks- en Provinciale Museumconsulenten. In het plan wordt een uiteenzetting gegeven van de doelstellingen en de mogelijkheden van het Omroepmuseum om tenslotte de wegen aan te geven waarlangs deze doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. In eerdere besprekingen met mogelijke stichters bleek dit document een absolute voorwaarde te zijn voor de oriëntatie van betrokkenen terwijl ook om in aanmerking te komen voorsubsidies of andere wijzen van financiële ondersteuning een heldere uiteenzetting van de eigen doelstellingen onontbeerlijk is gebleken.

"SOFT-WARE" COMMISSIE

Ook in dit jaar kon het voornemen om een commissie analoog aan de C.C.T., maar nu ter behartiging van de belangen van de zogehete soft-ware niet worden gerealiseerd. Niettemin nam het bezit aan historisch materiaal op het gebied van foto, film, boeken etc. toch niet onbelangrijk toe. De eerder ingezette contacten met het Historisch Geluidsarchief van de NOS werd voortgezet en kon tot enkele praktische resultaten leiden. Ook de contacten met de bibliotheek van de NOS, welke ertoe leidden dat ook in dit verslagjaar de bibliothecaresse, mevrouw J.A. Visser-Van Wessel, haar medewerking kon verlenen bij de ordening van het boekenbezit, kon worden voortgezet. Tegen het einde van het verslagjaar bleek dat deze medewerking niet op deze wijze zou kunnen worden verlengd aangezien mevrouw Visser haar functie zou neerleggen.

Voor het beheer van het filmmateriaal kon opnieuw gerekend worden op de bijstand van de heer G. Pott, chef van het Filmarchief; voor het verwerven van fotomateriaal werd de medewerking genoten van de Fotodienst van de NOS.

HUISVESTING

Nadat in het huisvestingsplan van de NOS van 1981 in beginsel was vastgelegd dat het pand Melkpad 34 t.z.t. tot huisvesting van het Omroepmuseum zou kunnen dienen kwam in dit verslagjaar het pand vrij, althans wat betreft het beneden-gedeelte.

HUISVESTING

Teneinde deze benedenhelft niet leeg te laten staan met bepaalde risico's besloot het bestuur om in afwachting van de verdere gang van zaken deze ruimte geschikt te maken voor een tijdelijke tentoonstelling, die hierin zou kunnen worden ondergebracht. De reeds vroeger ontwikkelde gedachten met betrekking tot een chronologische tentoonstelling werden in de C.C.T. nader uitgewerkt en dienden als uitgangspunt voor het opzetten van deze expositie ervan uitgaande, zoals de C.C.T. schreef op 13 mei, "dat er voldoende basismateriaal is waarmee met relatief geringe extra kosten een tijdelijke tentoonstelling in te richten zou zijn". Onnodig te zeggen dat voor diegenen die dagelijks bij dit werk betrokken zijn het initiatief een grote stimulans zou betekenen.

Naast de nodige materiële voorzieningen werd ook aandacht geschonken aan het vraagstuk van de beveiliging en werd tenslotte door het bestuur een datum bepaald voor de officiële opening van deze expositie in het begin van 1983.

Met betrekking tot de opslag van de verschillende depôts, het rollend materieel en de archieven werden geen wijzigingen in het verslagjaar aangebracht.

COLLECTIES

De verwerving van nieuwe objecten en documenten ging in het verslagjaar voort, deels door aanbiedingen van organisaties en particulieren, deels door de bezoeken die de heer Van Driel aan potentiële schenkers bracht.

Ook de registratie van de nieuwe objecten in het (met foto voorzien) kaartsysteem werd voortgezet.

Aan de restauratie-werkzaamheden kon belangrijke uitbreiding worden gegeven dank zij de medewerking van de heer A.R. Woudsma in dit jaar. Voordien was reeds een aantal oude toestellen opnieuw bedrijfsklaar gemaakt en was in de periode dat de heer Snabilié zijn medewerking kon verlenen reeds menig toestel uiterlijk verfraaid of vernieuwd. Door zijn brede kennis van oude ontvangstapparatuur kon door de heer Woudsma ook op dit vlak goede voortgang worden geboekt. De lijst van gerestaureerde apparatuur vermeldt toestellen uit de jaren van 1922 tot 1934 waarvan in het bijzonder een zestal NSF-toestellen, 5 Philips-apparaten en 2 Marconi's genoemd kunnen worden.

COLLECTIES

Deze toestellen kunnen thans spelend gedemonstreerd worden en zijn nagenoeg alle voorzien van de oorspronkelijke onderdelen.

Ook op het gebied van de technische documentatie heeft de heer Woudsma een omvangrijke bijdrage geleverd.

MEDEWERKING TENTOONSTELLINGEN

Ook in dit verslagjaar werd van diverse zijden een beroep gedaan op de medewerking van het museum bij het verschaffen van documenten dan wel objecten zowel in TV-uitzendingen als ten behoeve van tentoonstellingen. Op het gebied van dit laatste moet vooral gemeld worden de medewerking aan de Firato in het RAI-gebouw te Amsterdam waar dit keer vooral de aandacht werd gevestigd op het restauratie-werk van oude apparatuur uitgesteld in verschillende vitrines.

Daarnaast werd een informatie-stand bemand gedurende deze internationale tentoonstelling waar voorts een door mevrouw Bruggeling samengestelde folder beschikbaar werd gesteld. De folder had onder meer tot doel leden te werven voor de Vereniging van Vrienden. Tegen het einde van het verslagjaar bereikte ons een verzoek van de PTI te Hilversum, die in het kader van het Wereldcommunicatiejaar 1983 een grote tentoonstelling in verschillende Philips vestigingen in het land wilde organiseren. Daarnaast werden voorbereidende besprekingen gehouden met de AVRO in verband met een aan de viering van haar 60-jarig bestaan in 1983 gekoppelde tentoonstelling, terwijl de voorbereiding van de eigen tijdelijke tentoonstelling in het pand Melkpad eveneens de nodige aandacht vroeg. Evenals in voorgaande jaren het geval was bevindt zich nog een kleine tentoonstelling in het gebouw van Radio Oost te Hengelo, zijn er museumobjecten te aanschouwen in de hal van het TV-studio-complex en is ook op de tweede verdieping van het Hoofdgebouw enig oud materiaal tentoongesteld.

OVERIGE DIENSTEN AAN DERDEN

Bij de diverse diensten aan derden viel vooral op de vervaardiging van de geluidsband, die op verzoek van het British Science Museum in het voorjaar werd samengesteld. Het verzoek hield in om een beknopte weergave te produceren van het radioprogramma in het jaar 1928, zijnde, naar de opvatting van dit museum, het jaar waarin de

OVERIGE DIENSTEN AAN DERDEN

Britten voor het eerst op grote schaal vreemde talen konden beluisteren via de continentale radio-stations. In samenwerking met de heer Harry Vossen van het Historisch Geluidsarchief en met medewerking van velen werd door de secretaris een tekst ontworpen waarin op basis van een aantal originele geluidswaergaven tevens iets verteld werd over de geschiedenis van de omroep in 1928.

Het geheel werd nogeens in vertaling toegelicht hetgeen bij het beluisteren van het bandje nuttige diensten kon bewijzen.

Het jaar 1983 zou volgens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het Wereldjaar van de communicatie worden, een activiteit die in het bijzonder de Nederlandse PTT raakt. Naar de mening van ons bestuur zou ook het Omroepmuseum een bijdrage tot dit jaar dienen te leveren en als eerste object hierbij werd gezien de tijdelijke tentoonstelling waarvan reeds eerder sprake was.

DIVERSE CONTACTEN

Los van de vele informele contacten was er een officieel contact met het Nederlands Postmuseum teneinde de mogelijkheden na te gaan om in 1985, als het 100 jaar geleden zal zijn dat de wereldpionier van de radio-omroep, Ir. H.H.S. à Steringa Idzerda werd geboren, aandacht te besteden aan dit eeuwfeest.

Opgemerkt werd dat ook de NOZEMA in 1985 bij gelegenheid van haar 50-jarig bestaan een herdenkingspostzegel hoopt te zien verschijnen.

De medewerking van het Postmuseum werd gevraagd teneinde het verzoek kracht bij te zetten.

De goede contacten met de industrie, in het bijzonder Philips Telecommunicatie Industrie te Hilversum, werden voortgezet en in het bijzonder onderhouden met de heer J. Delfgou, die belast is met de PR van deze onderneming. Gepoogd werd het contact met de industrie verder uit te breiden.

De Stichting Nederlands Omroepmuseum werd dit jaar lid van de Stichting Technisch Historische Verzamelingen waarvan het secretariaat is ondergebracht te Amsterdam. Ook werd het lidmaatschap van de Nederlandse Museum Vereniging, gevestigd te Enkhuizen, een feit. Het bleek nog niet mogelijk aan de activiteiten van deze Vereniging deel te nemen. Op persoonlijke titel is de heer Van Driel lid van de Nederlandse Vereniging voor de Historie van de Radio (NVHR).

INTERNATIONALE SAMENWERKING

In het verslagjaar kwam duidelijk naar voren dat ook in de ons omringende landen de belangstelling voor de geschiedenis van de omroep en meer in het bijzonder van de telecommunicatie toeneemt. Dit openbaarde zich niet alleen in het grotere aantal omroepmusea in de verschillende Europese landen maar ook in het ontstaan van nieuwe initiatieven.

Nadat wij reeds enige jaren met belangstelling de ontwikkeling volgen van de Studienkreis Rundfunk & Geschichte E.v. in Duitsland, waarvan de heer Van Driel doorgaans de jaarvergaderingen bezoekt, is thans ook contact gelegd met het Franse initiatief voor de televisie-geschiedenis die een jaar geleden op gang kwam.

Via die weg werd onze aandacht gevestigd op de internationale organisatie, 'International association for audio-visual media in historical research and education', afgekort IAMHIST.

Deze organisatie heeft duidelijk haar oorsprong gevonden bij de filmgeschiedenis doch omvat thans ook internationaal geïnteresseerden voor de overige audio-visuele middelen. Het bestuur besloot zich bij deze organisatie aan te sluiten en zich te abonneren op het blad dat door deze organisatie wordt uitgegeven en waarvan de titel luidt: Historical Journal of Radio and Television.

PERSONELE ZAKEN

Op 6 april vernam het museumbestuur van de leiding van het Algemeen Secretariaat van de NOS dat de heer C. van Driel definitief was overgeplaatst naar de Stafgroep Public Relations en Persvoorlichting van het Algemeen Secretariaat als hoofdmedewerker Museumzaken. Hiermee ging een oude wens van de heer Van Driel in vervulling die al vanaf 1978 veel energie heeft gestoken in het beheer en de opsporing van historisch interessant materiaal. Toen hij in de eerste maanden van het jaar wegens ziekte zijn taak niet kon vervullen heeft het bestuur veel steun gehad van de leden van de C.C.T. in het bijzonder de heer W.J.J. Rothermund, terwijl de AVRO wederom ons te hulp schoot door de heer Th. Bakker voor bepaalde activiteiten beschikbaar te stellen.

De medewerking van de heer E. Snabilié aan de uiterlijke verfraaiing van toestellen kon niet worden voortgezet doch daarentegen mocht het museum zich verheugen in de komst van de heer A.R. Woudsma, die vanaf 1 juli, één dag per week zijn medewerking, in het bijzonder op het vlak van de restauratie van toestellen, verleende en hiertoe de nodige deskundigheid meebracht.

Bijzondere vermelding verdient de medewerking van mevrouw J.A. Visser-Van Wessel die dit jaar voor het laatst ons behulpzaam kon zijn met het registreren en ordenen van het boekenbezit. Door het feit dat juist de grote verhuizing van alle boeken had plaatsgehad en tientallen dozen opnieuw moesten worden uitgepakt en de inhoud ervan in lege boekenrekken ondergebracht hetgeen onder de omstandigheden van niet geventileerde kelders en veel stofverplaatsing verricht moest worden zal haar herinnering aan deze medewerking beslist van lange duur zijn.

Aan het eind van het jaar moest zij haar werkzaamheden voor het museum staken in verband met nieuwe taken elders. Voor haar belangrijke bijdrage, die zich ook uitstreekte tot het informeren van studerenden, is het omroepmuseum haar veel dank verschuldigd.

Deze dank dient ook uit te gaan aan het adres van mevrouw G.H.M. van den Berg-Krusemeijer, die niet alleen betrokken was bij alle secretariaatswerkzaamheden en de uitvoering daarvan doch ook optrad als verbindingsschakel met de buitenwereld gedurende dit verslagjaar.

 STICHTING NEDERLANDS OMROEPMUSEUM

Staat van baten en lasten 1982

<u>Baten:</u> ontvangen rente	f.	2.775,06	
verkoop oud materiaal	-	135,--	
			f 2.910,06
<u>Lasten:</u> contributies	f.	474,08	
aankopen	-	325,--	
leges	-	57,--	
			f. 856,08
Voordelig saldo 1982			f. 2.053,98
			=====

Balans per 31 december 1982

<u>Activa</u>		<u>Passiva</u>	
ABN rekening courant	f. 2.211,50	Vermogen 1982	f. 68.160,61
ABN termijn deposito	- 65.000,--	bij: voordelig saldo'82	- 2.053,98
Postgiro	- 3.718,09		f 70.214,59
		museumbezit	p.m.
		Deelneming NOS	- 100,--
		Vrienden Omroepmuseum	- 615,--
	f 70.929,59		f 70.929,59
	=====		=====

VERENIGING VAN VRIENDEN

Nadat de nieuwjaarsactie van Reclame-Adviesbureau Prad B.V. in Amsterdam, waarvan in het vorig jaarverslag reeds melding werd gemaakt, een eerste stoot had gegeven, werd de Vereniging van Vrienden, in het bijzonder door het grote aantal vrienden dat zich meldde tijdens de Firato, een feit.

Op 10 september konden reeds 60 leden van de club worden gemeld terwijl velen bovendien reeds een bijdrage hadden gestort.

Voor het bestuur was dit aanleiding enerzijds de heer Paul Mertz van Reclame-Adviesbureau Prad B.V. dank te zeggen voor zijn initiatief en vervolgens de heren J. Bochove en C. Zwaan uit te nodigen om het voorlopig bestuur te vormen van de nieuwe Vereniging. Namens het museumbestuur zou de heer J.W. Verbeek in dit tijdelijke bestuur optreden waarvan de hoofdtaak zou zijn het tot stand brengen van de statuten en het beleggen van een oprichtingsvergadering. Gelet op het grote enthousiasme dat tot nu toe dankzij deze vereniging bij velen is gebleken behoeft niet getwijfeld te worden of deze vereniging zal een glansrijke toekomst tegemoet gaan waarbij het omroepmuseum slechts baat kan vinden.

Hilversum, 31 juli 1983

G.H. van Beek, secretaris
